Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με:

— την «Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση, όσον αφορά το Gyrodactylus salaris, της οδηγίας 91/67/ΕΟΚ σχετικά με τους όρους του υγειονομικού ελέγχου που διέπουν τη διάθεση στην αγορά ζώων και προϊόντων υδατοκαλλιέργειας», και

— την «Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 93/53/ΕΟΚ για τη θέσπιση στοιχειωδών κοινοτικών μέτρων για την καταπολέμηση ορισμένων νόσων των ψαριών» [1]

(97/C 56/07)

Στις 9 Ιουλίου 1996, και σύμφωνα με τα άρθρα 43 και 198 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με τις παραπάνω προτάσεις.

Το τμήμα γεωργίας και αλιείας, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 3 Οκτωβρίου, με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Kalio.

Κατά την 339η σύνοδο ολομέλειας της 30ής και 31ης Οκτωβρίου 1996 (συνεδρίαση της 31ης Οκτωβρίου 1996), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 55 ψήφους υπέρ και με μία αποχή την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. **«Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση, όσον αφορά το Gyrodactylus salaris, της οδηγίας 91/67/ΕΟΚ σχετικά με τους όρους του υγειονομικού ελέγχου που διέπουν τη διάθεση στην αγορά ζώων και προϊόντων υδατοκαλλιέργειας»**

1.0.1. Μεταξύ των στόχων της πρότασης της Επιτροπής περιλαμβάνεται η οργάνωση του εμπορίου ψαριών της οικογένειας salmonidae του είδους των σολομών, κατά τρόπο ώστε να αποτραπεί η εξάπλωση του παρασίτου Gyrodactylus salaris, η θέσπιση απαιτήσεως πιστοποίησης προκειμένου να προληφθεί η μετάδοση των λοιμωδών νόσων IHN (λοιμώδης αιμοποιητική νέκρωση) και VHS (λοιμώδης αιμορραγική σηψαιμία), καθώς και ο περιορισμός σε 2 έτη της περιόδου παρακολούθησης στις ζώνες στις οποίες πρόκειται να χορηγηθεί έγκριση, αντί των 4 ετών που απαιτούνται επί του παρόντος.

1.0.2. Στο παράρτημα Α της οδηγίας 91/67/ΕΟΚ παρατίθεται κατάλογος με τις νόσους των ψαριών, οι οποίες κατανέμονται σε τρεις ομάδες ανάλογα με τους κινδύνους και τα μέτρα εξάλειψής τους.

1.1. *Γενικές παρατηρήσεις*

1.1.1. Το παράσιτο Gyrodactylus salaris, το οποίο ευθύνεται για τη γυροδακτύλωση των ποτάμιων αποθεμάτων σολομών, εμφανίζεται εντός της ΕΕ και, πιο συγκεκριμένα, στη Φινλανδία, στη Σουηδία και στη Δανία. Έχει κάνει επίσης την εμφάνισή του στη Γαλλία, στην Πορτογαλία, στην Ισπανία και στη Γερμανία. Ωστόσο, η ύπαρξη του παρασίτου αυτού δεν έχει επιβεβαιωθεί επισήμως σε σημαντικό αριθμό κρατών μελών και φαίνεται ότι εξαπλώθηκε στην ηπειρωτική Ευρώπη κατά τη διάρκεια παλαιότερης μεταφοράς ψαριών.

1.1.2. Το παράσιτο Gyrodactylus salaris προκαλεί εκταμένες απώλειες στα ποτάμια αποθέματα σολομών του Ατλαντικού (Salmo solar) στις περιοχές της Βόρειας Ευρώπης. Προσβάλλει τους σολομούς νεαρής ηλικίας και κατ'αυτόν τον τρόπο επιφέρει τον αφανισμό των αποθεμάτων. Η καταστροφή των αποθεμάτων προκαλεί με τη σειρά της, αφενός, μείωση της βιοποικιλότητας των ειδών και, αφετέρου, βαρύτατες οικονομικές απώλειες στους τομείς της αλιείας και του τουρισμού, αλλά και για τους κατοίκους των ζωνών που έχουν μολυνθεί. Δεδομένου ότι το παράσιτο Gyrodactylus salaris αναπαράγεται με ταχύτατους ρυθμούς, ακόμη και ένας περιορισμένος αριθμός παρασίτων μπορεί να προκαλέσει σημαντικό ποσοστό θανάτων. Το παράσιτο αυτό μπορεί να μεταδοθεί από τη μία περιοχή στην άλλη με τη μεταφορά ζωντανών ψαριών ή από τα ψάρια που ζουν στο φυσικό τους περιβάλλον.

1.1.3. Μέχρι στιγμής, δεν έχει καταγραφεί καμία απώλεια στα ποτάμια αποθέματα σολωμών εντός της ΕΕ. Σχετική μελέτη κατέδειξε ότι οι πληθυσμοί σολομών της περιοχής της Μεσογείου είναι ανθεκτικότεροι στο παράσιτο Gyrodactylus salaris από τους πληθυσμούς σολομών του Ατλαντικού. Στη Νορβηγία, το παράσιτο αυτό προκάλεσε σε 38 ποταμούς εκτεταμένες απώλειες στους σολομούς του Ατλαντικού. Στην περιοχή της ΕΕ συναντώνται είδη σολομών που είναι ευάλωτοι στο παράσιτο, οι οποίοι ζουν στα ποτάμια που έχουν τις εκβολές τους στη Βαλτική Θάλασσα και πιθανόν στη Μεγάλη Βρετανία και στην Ιρλανδία.

1.1.4. Η καταπολέμηση του παρασίτου Gyrodactylus salaris στο εσωτερικό ενός μολυσμένου αποθέματος σολομών είναι εξαιρετικά επίπονη και επαχθής. Σε ποτάμια συστήματα τα οποία χαρακτηρίζονται από εκτεταμένες ποτάμιες περιοχές και πολυάριθμες λίμνες, η εξάλειψη του παρασίτου είναι ιδιαίτερα δυσχερής, ενώ δεν είναι βέβαιο ότι υπάρχει δυνατότητα να σωθούν τα μολυσμένα αποθέματα.

1.1.5. Η εξάπλωση του παρασίτου Gyrodactylus salaris θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο εκτενούς μελέτης προκειμένου να καταστεί δυνατό να αξιολογηθούν οι επιπτώσεις και οι κίνδυνοι που συνδέονται με τη μετακίνηση των αποθεμάτων. Κρίνεται, επίσης, σκόπιμο να εξετασθεί τόσο η παθολογία του Gyrodactylus salaris όσο και η ικανότητα αντίστασης των αποθεμάτων σολομών στο παράσιτο.

1.1.6. Το παράσιτο Gyrodactylus salaris μπορεί είτε να μεταδοθεί κατά τις διακινήσεις ψαριών είτε να εξαπλωθεί σε μια

[1] ΕΕ αριθ. C 242 της 21. 8. 1996, σ. 13.

εκτεταμένη ζώνη από έναν μολυσμένο πληθυσμό ψαριών που ζει σε φυσικό περιβάλλον διαμέσου των σολομών ή άλλων ζωντανών ψαριών. Προκειμένου να προληφθεί η εξάπλωση του παρασίτου, τα διάφορα κράτη μέλη θα πρέπει να εδραιώσουν στενή συνεργασία τόσο μεταξύ τους όσο και με τις γειτονικές μη κοινοτικές χώρες για την παρεμπόδιση της εξάπλωσής του, καθώς και την υποστήριξη και την ευχερέστερη διάδοση των σχετικών πληροφοριών.

1.1.7. Η Επιτροπή συνεργάσθηκε με τη Νορβηγία για την καταπολέμηση της εξάπλωσης των νόσων των ψαριών. Η Νορβηγία καταβάλλει, και μόνη της, προσπάθειες για την καθιέρωση συστήματος καταπολέμησης αυτού του είδους των νόσων και των παρόμοιων παρασίτων στο ευρωπαϊκό σύστημα. Όσον αφορά τη Ρωσία, η Επιτροπή δεν ήλθε σε καμία άμεση επαφή στον τομέα της αλιείας.

1.1.8. Ορισμένες εκμεταλλεύσεις και ορισμένα ποτάμια αποθέματα ψαριών απειλούνται από νέες νόσους και νέα παράσιτα που απεδείχθησαν αβλαβή σε κάποια άλλη περιοχή ή από νέους παθογόνους παράγοντες οι οποίοι μπορούν να εξαπλωθούν εν αγνοία των πάντων κατά τη διάρκεια εγκεκριμένων διακινήσεων, χωρίς να υπολογίζονται οι νόσοι και τα παράσιτα που υφίστανται ήδη. Η Επιτροπή θα πρέπει να εστιάσει την προσπάθεια καταπολέμησης των νόσων των ψαριών στη διαμόρφωση δομών οι οποίες να καθιστούν δυνατό τον περιορισμό όχι μόνον ορισμένων νόσων και των γνωστών παρασίτων των ψαριών, αλλά και των επικίνδυνων ασθενειών που ενδέχεται να εμφανισθούν μελλοντικά.

1.1.9. Η μόλυνση των εκμεταλλεύσεων, που είναι εγκατεστημένες στις μη συγκεκριμένες ζώνες (δηλαδή τις ζώνες εκείνες που δεν έχουν επίσημα δηλωθεί ως απαλλαγμένες από τις λοιμώδεις νόσους IHV και VHS), από τις λοιμώδεις νόσους IHV και VHS προξένησε μεγάλες οικονομικές ζημίες. Προτείνεται η θέσπιση ενός συστήματος πιστοποίησης για τη διάθεση στο εμπόριο των ψαριών, των αυγών και των γαμετών σε μη εγκεκριμένες ζώνες. Το σύστημα αυτό θα συμβάλει στην καταπολέμηση της εξάπλωσης των λοιμωδών νόσων IHV και VHS από τις μη εγκεκριμένες περιοχές στις εκμεταλλεύσεις που έχουν εγκατασταθεί σε παρόμοιες ζώνες.

1.1.10. Η κοινοτική νομοθεσία για τις νόσους των ψαριών τείνει να ευθυγραμμισθεί με τις απαιτήσεις του ΟΙΕ (Παγκόσμιος Οργανισμός Ζωϊκής Υγείας), σύμφωνα με τις οποίες το καθεστώς «απαλλαγής από τη νόσο» μπορεί να αποκτηθεί από μία ζώνη μετά από μία περίοδο δειγματοληψίας και δοκιμών, δύο ετών (ενώ η κοινοτική νομοθεσία προβλέπει, σήμερα, περίοδο 4 ετών).

1.2. *Ειδικές παρατηρήσεις*

1.2.1. Άρθρο 1

1.2.1.1. Η πρόταση της Επιτροπής περιλαμβάνει τροποποιήσεις οι οποίες αφορούν τη μεταφορά του παρασίτου Gyrodactylus salaris από τον κατάλογο III στον κατάλογο II του παραρτήματος Α. Επιπλέον, όσον αφορά τα μέτρα που προβλέπονται στον κατάλογο II του παραρτήματος Α, η πρόταση πραγματοποιεί διάκριση μεταξύ της γυροδακτύλωσης και των λοιπών νόσων.

1.2.1.2. Το τμήμα γεωργίας και αλιείας επισημαίνει ότι οιαδήποτε μεταφορά ζωντανών ψαριών σε ποτάμια συστήματα όπου υπάρχουν, σε φυσικό περιβάλλον, αποθέματα σολομών ευαίσθητα στο παράσιτο Gyrodactylus salaris, εγκυμονεί κάποιο κίνδυνο λόγω δυνητικών παραλείψεων κατά τη διενέργεια του προκαταρκτικού υγειονομικού ελέγχου που απαιτείται για την έγκριση της μεταφοράς προς μια εκμετάλλευση ή προς ένα φυσικό περιβάλλον.

1.2.2. Άρθρο 1, σημείο 3

1.2.2.1. Για την αποφυγή οιασδήποτε λανθασμένης ερμηνείας, κρίνεται σκόπιμο να προστεθούν, μαζί με τα επιστημονικά, και τα κοινά ονόματα των ειδών ή των ομάδων που αναφέρονται στο παράρτημα Α.

1.3. *Συμπεράσματα*

1.3.1. Η ΟΚΕ συμφωνεί με την πρόταση της Επιτροπής για την τροποποίηση της οδηγίας 91/67/ΕΟΚ που αποσκοπεί στη μεταφορά του παρασίτου Gyrodactylus salaris από τον κατάλογο 3 στον κατάλογο 2 του παραρτήματος Α. Με την τροποποίηση αυτή είναι δυνατόν να ενισχυθεί η καταπολέμηση του παρασίτου αυτού που είναι ιδιαίτερα επικίνδυνο για τους φυσικούς πληθυσμούς του είδους των σολομών του Ατλαντικού.

1.3.2. Σύμφωνα με την ΟΚΕ, κατά την εφαρμογή των ισχυουσών οδηγιών πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις τεχνικές πτυχές τους, προκειμένου να βελτιωθεί η κατανόησή τους. Θα έπρεπε, μάλιστα, να υπάρχει μέριμνα για τον, από καιρού εις καιρόν, επαναπροσδιορισμό τους, σύμφωνα με τις κυριότερες τροποποιήσεις που έχει υποστεί η οδηγία.

1.3.3. Η ΟΚΕ επιμένει στη συνεργασία εντός της ΕΕ και στην ανάγκη ενίσχυσής της με τις μη κοινοτικές χώρες για να καταπολεμηθούν αποτελεσματικότερα οι νόσοι και τα παράσιτα που είναι επικίνδυνα για τα ψάρια.

1.3.4. Η ΟΚΕ προτείνει να αυξηθούν οι έρευνες σχετικά με τις ασθένειες και τα παράσιτα που προσβάλλουν τα ψάρια, ώστε να δημιουργηθεί ένα ευνοϊκό πλαίσιο για την καταπολέμηση των επικίνδυνων ασθενειών. Η έρευνα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για οικονομικούς και υγειονομικούς λόγους, δεδομένου ότι οι καταναλωτές πρέπει να έχουν εμπιστοσύνη στα προϊόντα της υδατοκαλλιέργειας που διατίθενται στο εμπόριο.

1.3.5. Η ΟΚΕ τονίζει ότι δεν πρέπει τα παράσιτα και οι νόσοι να αποτελέσουν πρόσχημα για την ύψωση φραγμών στην αγορά. Η μεταφορά του παρασίτου Gyrodactylus salaris από τον κατάλογο 3 στον 2 μπορεί να έχει αναπάντεχες συνέπειες για το εμπόριο των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας σε όλη την Ευρώπη, εάν εξομοιωθεί με τις λοιμώδεις νόσους που θεωρούνται επικίνδυνες.

1.3.6. Η ΟΚΕ κάνει δεκτή την πρόταση της Επιτροπής για ένα σύστημα πιστοποίησης προκειμένου να παρεμποδισθεί η εξάπλωση των λοιμωδών νόσων, όπως της IHN και της VHS, κατά τη μεταφορά και στις μη εγκεκριμένες ζώνες.

1.3.7. Η ΟΚΕ συμφωνεί, επίσης, με την πρόταση της Επιτροπής όσον αφορά την τήρηση των απαντήσεων του ΟΙΕ, μειώνοντας την περίοδο παρατήρησης που προηγείται της χορήγησης της έγκρισης, η οποία είναι σήμερα 4 χρόνια, σε 2 χρόνια.

Πάντως, η ΟΚΕ ζητεί μετ'επιμονής, όπως οι δειγματοληψίες και οι δοκιμές πραγματοποιούνται σε αρκετά μεγάλη κλίμακα, ώστε η προτεινόμενη τροποποίηση να μην βλάψει την αξιοπιστία των ερευνών που προηγήθηκαν της χορήγησης της έγκρισης.

2. **«Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 93/53/ΕΟΚ για τη θέσπιση στοιχειωδών κοινοτικών μέτρων για την καταπολέμηση ορισμένων νόσων των ψαριών»**

2.0.1. Στόχος της πρότασης της Επιτροπής είναι να περιορισθεί το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 93/53/ΕΟΚ στις λοιμώδεις νόσους, δεδομένου ότι τα μέτρα που καθορίζονται στην εν λόγω οδηγία δεν μπορούν να εφαρμοσθούν στην περίπτωση του παρασίτου Gyrodactylus salaris το οποίο θα προστεθεί στον κατάλογο ΙΙ.

2.1. *Γενικές παρατηρήσεις*

2.1.1. Η πρόταση της Επιτροπής είναι τεχνικής υφής και αφορά την «Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση, όσον αφορά το Gyrodactylus salaris, της οδηγίας 91/67/ΕΟΚ σχετικά με τους όρους του υγειονομικού ελέγχου που διέπουν τη διάθεση στην αγορά ζώων και προϊόντων υδατοκαλλιέργειας» της Επιτροπής.

2.1.2. Σύμφωνα με την ΟΚΕ, οι ονομασίες των λοιμωδών νόσων θα πρέπει να συνοδεύονται από την αναγνωρισμένη συντομογραφία τους, κατά τρόπο ώστε να καθίσταται ευχερέστερη η ανάγνωση των τροποποιήσεων και να διασφαλίζεται το γεγονός ότι οι προαναφερθείσες νόσοι μελετούνται σωστά. Οι συντομογραφίες παρατίθενται στο παράρτημα Α.

2.2. *Ειδικές παρατηρήσεις*

2.2.1. Άρθρο 1, σημείο 3

2.2.1.1. Η ΟΚΕ φρονεί ότι επειδή η οδηγία 93/53/ΕΟΚ, που τροποποιεί την αντίστοιχη 91/67/ΕΟΚ, επιφέρει τροποποίηση του εν λόγω σημείου, θα πρέπει, για λόγους σαφήνειας, η τροποποίηση αυτή να αναφερθεί.

2.3. *Συμπεράσματα*

2.3.1. Η ΟΚΕ αποδέχεται την πρόταση της Επιτροπής να περιορισθεί η οδηγία 93/53/ΕΟΚ στις λοιμώδεις νόσους (IHV και VHS), δεδομένου ότι τα μέτρα που αποτελούν το αντικείμενο της εν λόγω οδηγίας δεν μπορούν να εφαρμοσθούν στο παράσιτο Cyrodactylus salaris του καταλόγου 2.

2.3.2. Σύμφωνα με την ΟΚΕ, κατά την εφαρμογή των ισχυουσών οδηγιών πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις τεχνικές πτυχές τους, προκειμένου να βελτιωθεί η κατανόησή τους. Θα έπρεπε, μάλιστα, να υπάρχει μέριμνα για τον, από καιρού εις καιρόν, επαναπροσδιορισμό τους, σύμφωνα με τις κυριότερες τροποποιήσεις που έχει υποστεί η οδηγία.

2.3.3. Η ΟΚΕ εξαίρει τη σημασία της ανακοίνωσης και φρονεί ότι αυτή αποτελεί ένα καλό μέσο ενημέρωσης των καταναλωτών και των παραγόντων του καθημερινού βίου όσον αφορά τις μεταβολές που έχει υποστεί η οδηγία.

Βρυξέλλες, 31 Οκτωβρίου 1996.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Tom JENKINS